

[Undervisningsministeren.]

langes, at denne formue tages i brug, dersom ansøgeren opretholder et erhvervsarbejde i et omfang, der ikke er rimeligt, eller dersom ægtefællen har en indkomst, der overstiger de årlige leveomkostninger for 2 studerende og eventuelle børn, kan det betyde, at ansøgeren ikke kommer i betragtning ved fordelingen af fondens midler.

Hvert år fastsætter bestyrelsen efter forhandling med repræsentantskabet den maksimale støtte for en studerende; hvad enten der er tale om stipendier eller lån eller en kombination deraf, er dette maksimale beløb det samme. Det har i året 1960-61 været 4.300 kr., i året 1961-62 var det 4.800 kr., og i året 1962-63 var det 5.000 kr.

Hvad angår forholdet mellem stipendier og lån i de af fondens bestyrelse fastsatte hovedsummer til de enkelte institutioner, er det fra uddannelsesområdet til uddannelsesområdet nogenlunde bestemt af den måde, hvorpå de to hovedsummer forholder sig til hinanden, altså i forholdet 39:24. Der tages dog af fondens bestyrelse i et vist omfang, hvor det er muligt, hensyn til de indtjeningsmuligheder, der foreligger efter uddannelsens afslutning; således kan nævnes en række korte tekniske uddannelser, hvor støtten fortrinsvis ydes som stipendier.

Med hensyn til stipendienavnets anvendelse af stipendier eller lån som støtte mulighed for den enkelte elev fastslås det i bekendtgørelsen, at det samlede lån ved kortvarige studier, 2-årige eller derunder, for den enkelte så vidt muligt bør begrænses til halvdelen af den maksimale støtte, der ydes. Drejer det sig om et studium, der strækker sig over længere tid, bør støtten i almindelighed ydes som stipendium de første år, men i slutningen af studietiden som lån. Denne ordning indebærer i hvert fald den fordel, at elever, der ikke på forhånd føler sig overbevist om deres studieegnethed, ikke vil lade sig afholde fra at påbegynde et studium af frygt for at pådrage sig en lånebyrde.

Det vil af det, jeg her har nævnt, fremgå, at der i høj grad er tale om en uddelingspraksis, hvor skønsprincippet har en fremtrædende plads. Dette er ganske i overensstemmelse med forhandlingerne i folketinget om fondens virksomhed. Det gik jo som en rød tråd gennem de drøftelser, der førtes,

at der ved uddelingen til de enkelte elever måtte tages hensyn til en række individuelle faktorer, uden at man ønskede at fastsætte helt skematiske kriterier for, hvorledes de forskellige faktorer indbyrdes styrkeforhold skulle være. Det bør eksempelvis nævnes, at der i det høje ting var enighed om at afvise tanken om, at en forældreindtægt på 15.000 kr. skulle være vejledende for, om der skulle gives støtte eller ej. Man ønskede som sagt fra folketingets side intet skematisk kriterium for ydelse af støtte. Derfor har fondens bestyrelse heller ikke i den praksis, der har udfoldet sig, kunnet udtale sig om en fast indtægts- og formuegrænse over for stipendienavnene.

Jeg nævnte for lidt siden, at det lokale stipendienavn i denne administration har en betydningsfuld placering. Jeg vil gerne knytte et par yderligere bemærkninger her til. Stipendienavnene er ryggraden i administrationen; det er på grundlag af deres indstilling, at beløbene af fondens bestyrelse fordeles til institutionerne, og det er navnene, der har det direkte ansvar for tildeling af støtte til enkelte elever. Fordelene ved denne decentralisering er indlysende. Navnene fungerer i nær tilknytning til uddannelsesinstitutionerne, de har nøje føling med ansøgerne, og de har mulighed for selv at indhente supplerende oplysninger om ansøgerens forhold. Her vil jeg gerne pege på den betydning, elevrepræsentanterne har. I kraft af deres nøje kendskab til kammeraternes forhold vil de ofte kunne bidrage med oplysninger, der ikke fremgår direkte af oplysningsskemaerne. Jeg tror, det er rigtigt, at det organ, der på denne måde har de bedste forudsætninger for at kende de enkelte ansøgers økonomiske og skolemæssige forhold, også har det overvejende ansvar for de konkrete tildelinger. Men det er klart, at der ved denne decentralisering i forbindelse med uddannelsesområdernes forskelligartethed vil kunne opstå uligheder med hensyn til uddelingspraksis, og det kan ikke undgås, at der, når man sammenligner fra område til område, sådan som det jo ofte sker, vil kunne opstå en forestilling om, at nogle grupper eller enkeltpersoner inden for en gruppe er favoriseret.

Der findes efter den gældende ordning ingen matematisk retfærdighed ved fordeling af midlerne, og det har man heller